

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
továbbá a lap szellemi rész t
illető közlemények kül
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hir-
detések és ezeknek díjai,
valamint a felszólamlások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

A magyarságért.

Irta: Tóth József.

Ki merné tagadni, hogy az egyes nem-
zetek legsajátságosabb egyéni jellemvonása
az illető nemzet nyelvében, nyelvének mű-
velésében nyilatkozik meg, tükröződik vissza
leghivebben és ki merné tagadni ezt az i-
gazságot, mely a mai században immár tel-
jes értékében kiforrott, hogy csak az a nem-
zet lehet elég erős és igazán nagy, mely
nyelvében is egy.

És fájdalom, ki merné állítani közü-
lünk, hogy a magyar nemzet egyéniségének
e jellegzetessége a négy folyó és hármás
bérc térségein mindenütt teljes diadallal ve-
rődik vissza?

A nemzetiségi nyelvszigeteket, fájdal-
om, még mindig nem hatotta át a magyar
állameszme éltető melege, sőt maga szép
fővárosunk sem tűnik fel teljesen megnyugtató
példaként e tekintetben. Pedig ha a
szív működése nem tökéletes, hogyan vár-
hatjuk, hogy a szívből elágazó véredények
tökéletesen egészséges vért vigyenek szét a
test többi részébe?

A főváros nyelvi mozgalmának statisztiz-

tikája, mely pontos megfigyelés eredménye,
szomorú képet mutat.

A felnőttek nagy csoportjában az utcá-
kon járó-kelek, a villamoson utazók, a ká-
véházakban, az éttermekben és családi élet-
ben megfigyeltek 74 százaléka beszélt ma-
gyarul. Az a körülmény, hogy a legtöbb-
nyire német nyelvet használók nagy része
tud magyarul, nem enyhíti, sőt súlyosbitja
a helyzetet, mert benne vagy a magyar
nyelvnek lekicsinylése, vagy a magyar nyelv
iránt való közönyösség nyilatkozik meg.

A gyermekek csoportjában 78 százaléka
beszélt magyarul, az ifjúságnak, a fölser-
dülteknek pedig 83 százaléka.

A főváros népének a nemzet nyelve
iránt érzett e közönyössége bizonyára nagy
baj, sőt több: veszedelmes betegség és an-
nak orvoslását minden lehető módon meg
kell kísérelnünk, segítségére sietvén a lelkes
tanítósnak, amelynek buzgósága az isko-
lák nyelvét már teljesen magyarrá tette a
fővárosban, segítségére sietvén olyképpen,
hogy mindent elkövetünk, hogy az iskolá-
ból kikerült ifju nemzedék állhatatosan meg-
maradjon a magyar szónál, a magyar be-
szédnél az életbe kilépése után is.

Vessük ki magunkból teljesen az ó em-
bert s ezzel együtt a közönyt és támadjon
fel bennünk a magyar szóért lelkesülő, buz-
gó új ember, a testestől lelkestől igaz, buz-
gó honpolgár, és a biztos siker nem fog el-
maradni.

De a főváros és környékének megma-
gyarosításánál nem szabad megállanunk. A
távol vidéki nyelvszigetek se félemlítsenek
meg bennünket. Testvéreink e szigetek la-
kói is, és velük szemben erőszakoskodás
nélkül kell erőseknek lennünk s éppen e-
rőnk érzetében, meleg szeretettel kell lel-
kükben a mindnyájunk hazája iránti átöl-
vasztó szent érzelmet fölébresztetni, ébren
tartani.

A nyers erőszak visszaható ellenszen-
vet teremt, az átható szeretet ereje pedig
öntudatlanul is hódít. . . . A szeretet meg-
győző ereje meggyőzi nem magyarajku test-
véreinket is, hogy a családi tűzhelyük mel-
lett ápolt családi nyelvük szeretete és mű-
velése nem zárja ki a mindnyájunk hazá-
jának nyelve iránti szeretetet, sőt ellenke-
zőleg: a családi tűzhely lángja, egyesülve
a hazaszeretet oltáráról fellobogó lánggal,
erőssé tesz mindnyájunkat, őket is, minket is.

TÁRCZA.

Válasz a kétkedőknek.

Ha néha-napján azt a kort, amit
Mar általétem, végiggondolom,
S merengő szemmel távoli jövőm
Ködén átlátni ha iparkodom,
Elfog a kétely és a csüggedés . . .

Kezem bilinesbe száz és száz szabály,
Mit ember alkot nyugul önmagának,
Értelmük semmi s mégis mindent
Értők talán fölládoznak . . .
Hogy lesz-e erőm eltépni őket?

Mint vad madár szük kalitkában
Halálra zúzza magát a rácson . . .
Lehet, hogy én is kitörni vágyva,
Elbukom majd az akadályon
Szétzúzott fejjel, mint e vad madár.

Lehet, hogy így lesz, — lehet hogy siker
Koronázza majd meg küzdemeimet;
Halálra zúzva, vagy győzve rajta,
Az eredmény csakis egy lehet:
Boldog szabadság, csendes nyugalom.

Battik Miklós.

Az énekpróba.

— Életkép. —

—*— Az „Abony” eredeti tárczája. *—*—
Irta: Senkl.

Senki sem hiúné, hogy ott fent a tótok kö-

zött mennyire fontos Szent István ünnepe. Ezen
a napon fejeződik ki a tót község magyar lakói-
nak magyar érzése. A falu középületein: az is-
kolán, községházán, plébánián, sőt a templomon
is leng a nemzeti színű lobogó, az esetleg oda-
vetődött s ottnyaraló pestiek teljes számban el-
jönnek misére, ahol már ott találják nagy csodal-
kozásukra frakkban a jegyzőt is. Szegénynek
sehogyan sem sikerül kényelmesen elhelyezkednie
ott az első padban, látszik, hogy nem igen szokott
hozzá. Amikor pedig a magyar prédikáció végez-
tével a kóruson felesendül a magyar ének, a
templom hajójában lévő pestiek meglepetten néz-
nek össze, s csodálkozva kérdezik egymástól:

— Kik énekelnek ebben a teljesen tót falu-
ban magyarul, s hogyan készülhettek el ily keile-
mesen összehangzó énekre?

Erre a kérdésre szándékozom megadni a
következőkben a választ.

— Hallod, te Józsi, mához egy hétre Szent
István napja!

— Nos és? — kérdezte Bélától a meg-
szólított, miközben becsapta a könyvet, amelyet
nézegetett, leverte cigarettája végéről a hamut, s
ránezett társára, aki a pamlagon heverészett, s
szintén cigarett-füstöt eregetett a mennyezet felé.

— Nos és . . . nos és . . . — morfondiro-
zott Béla magában. — Úgy látszik, hogy a nagy
kánikulától már azt is elfelejtetted, hogy olyankor
magyarul szokás a templomban énekelni.

— Csakugyan! — mondotta Józsi meglepve.
— Jó, hogy eszembe juttattad. Hát csak akkor
minél előbb mozgásba kell hozni a trkrvai arany-
ifjúságot, mert az idő pénz, s a jelen esetben
kevés.

— Hát kévének éppen nem kevés, csak az-

tán mi énekesek ne legyünk kevesen! Mert, ha
már énekelünk, mutassuk meg ezeknek a tótoknak,
hogy mi a szép ének!

— Kevés . . . kevés . . . ez nagyon relativ
fogalom! Neked tizenhét krajcár kevés, nekem
sok, különösen akkor, amikor dohányt kellene a
Lőwinél venni, s aztán nincs. Hisz az világos,
hogy ahány énekest mi a legjobb esetben is össze
tudunk hozni, ez a lipótvárosi bazilikában „kevés”
lenne, de a mi templomunkban „elég” lesz.
Számítsuk csak össze, hanyan leszünk!

Ezzel Józsi egy nagy karos-székben elvette
magát, végigégett cigarettájának tűzével egy másikra
gyújtott, s azzal kezdte számlálni:

— Hát mi ketten, az kettő.

— Édes-anyám, három — vágott közbe Béla.

— Édes-apám és két testvérem, hat — foly-
tatta Józsi.

— Elhivom a Láncozossy lányokat, az nyole
számlalta tovább Béla.

— Én a két tanítót és tanítónőt, az már
tizenkettő — fujta ki szájából egy csomó füst-
tel Józsi.

— Relli is eljön; az igaz, hogy ő reformá-
tus, de azért nem baj. Ez már tizenhárom.

— Jaj, ez szerencsétlen szám, hamar egy
tizennegyediket! Hopp, megvan. A postamesterné
fiát, Dezsőt is elhívjuk. Az igaz, hogy muffli, de
hangja csak lesz. S vagyunk tizennégyen! Mond
és ird: tizennégyen! Hisz ez horribilis szám! —
ujjongott Józsi.

— Akár négyes hangban is énekelhetünk!
— kiáltott Béla, felugorva a pamlagról, ahol eddig
heverészett.

— S utána Pesten, az Operában fogjuk elő-
adni az éneket, iszonyúan felemelt helyárrakkal!
— kacagott Józsi.

A közös haza erőssége a testvérek egyesülésében áll. A testvérek egyesülése a testvérek boldogsága is!

Reméljük, hogy erre a dicső munkára minden jó hazafi örömet vállalkozik, s akkor a győzelem biztosítva van.

Ha a német Schulverein, amelynek legnagyobb fájdalma az, hogy mi élni és pedig magyarul élni akarunk, a nagy Németországban, ahol a nyelvességgel szemben semmi félteni való nincs, ezer meg ezer taggal tömörül össze nyelvének védelmére, biztat a hit, hogy nálunk is sorakozni fognak azok ezrei, akik érzik, akik tudják, hogy Magyarországon a magyar nyelv védelme a legszentebb nemzeti védelem egyik legsűrűsebb módja.

Sorakozzunk mindannyian egy táborba erre a védelemre. Mindenki közülünk lelkesítő, buzdító szavával és példaadásával igyekezzék megnyerni a szíveket annak a gondolatnak, hogy csak az egységes nyelvű nemzet állhat ellent a századok dúló viharának, s hogy Magyarország törhetetlen sziklavárának is egyetlen biztosító alapja: magyar nyelvbeli egysége!

A cselekvő-szeretet művei.

„Erzsébet-Liget”-ünk tözsomszédságában négy épület kelti fel az arra elhaladó ember figyelmét. Egyik a kórház, itt ápolatnak és gyógykezeltetnek az otthon megfelelő gondozásban nem részesülő és elhagyatott betegek. Másik a halottas-kamra, ahova szállítatnak a tanyai halottak és ugyan e nagyon szomorú hajlékban boncoltatnak fel a bűncselekmények áldozatai. E két épületet Abony város közönsége emeltette. A harmadik a „szegényház”. Ebben az élőkhalottak laknak és élelmeztenek. Szegény elagott, testileg és lelkileg elnyomordottak hajléka ez épület, amelyet a feledhetlen emlékü özv. Blaskovits Albertné, a jótékonyaságáról, mély vallásosságáról, nemes szívéről és lelkületéről oly igen nevezetes matróna emeltetett sok évvel ezelőtt. Immár a családi sírboltban hamvad a szegényekért is dobogott nemes szív, de szép emléke élni fog a mulandóság legvégső határáig, élni fog e nemes lélek emléke,

— Óriási vonzóerő lesz a színlapon már a cím is: „A trkrvai arany-íjfűság magyar misenekei” — tódította Béla.

— No, no, gyerekek — hangzott át a másik szobából egy csengő hang, Béla édes-anyjának a hangja — már a túlságba vizíték a dolgot!

— De mama, hát nem lenne az kitűnő, elárasztani Pestet ilyen színlappal: „A trkrvai arany-íjfűság vendégzereplése a m. kir. Operában.” Hisz ez valami fenomenális lenne! — s úgy kacagott Béla, hogy a kőnyve is kiesordult tőle.

A másik szobából is ezüstesengetű nevetés hangzott át erre, mire a fiúk átmentek, hogy a részleteket megbeszéljék.

De én csak most veszem észre, hogy beszéltek, nevettek itt alakokat, anélkül, hogy bemutattam volna őket. Hát Béla: Borsody Béla, a trkrvai földesúrnak, aki négy évvel ezelőtt halt meg, nagy reményekkel kecsegtető fia. Édes-anyjával, egy bájos, fiatal asszonnyal laknak a falu közepén levő kastélyukban.

Józsai Borsos József, a kántornak szintén nagy reményekkel kecsegtető fia. Talán fölösleges is mondanom, hogy mindketten most végezték a gimnázium hetedik osztályát és az érettségi előtt állnak. Hiszen azért kecsegteti mindkettő nagy reményekkel Trkrvát. Egymást nagyon szeretik, ami nem is csoda, mert tizenhét év óta mindig együtt vannak. Hol Béla van Józsiéknál, hol Józsi mulat Bélánál. Most is Bélának félhomályban levő szobájában folyt le e párbeszéd. Azért függönyözték le az ablakot, mert borzasztó meleg délután volt, s így próbálkoztak védekezni a nagy hőség ellen.

mert cselekvő-szeretetének művével belevéste mélyen szívünkbe e jelmondatot: „ha azt akarod, hogy meg ne halj örökre, — szeress!” A negyedik épület az új „járványkórház”, emeltette gróf Szapáry Frigyes. A nemes gróf ez épület eszméjében párosította a kegyelet érzelmét az irgalmasság erényével. Hajlékot emeltetett ragályos betegségben szenvedő embertársainak számára, de ugyanakkor, fiu rajongó szeretetének megnyilatkozásaként, emléket állított bold. édes-anyjának, özv. gróf Szapáry Lászlóné esillagkeresztes hölgynek, a mély vallásosságú és jótékony mágnásnőnek. Az irgalmasságnak és kegyeletnek szentelt épület, egyházilag is megáldva, — teljesen készen áll. Szerényen húzódik meg a sétakert sárgult leveleket hullató fái alatt. Nem akar kérkedni, csak segíteni akar a szenvedő embereken. Nem kérkedik, mert hiszen külsőjében nem momentális emléket képvisel, noha az eszme, amelyért létezik, momentálisabb az egyiptomi guláknál. Szerény épület ez, mint a szeretet, amely láttatlanul és senki által nem tudva, észre nem véve működik: vigasztal, segílyt nyújt, sebeket hegeszt. Amily egyszerű e kisdud épület! kívül, éppen oly szerény belül. Két szoba van benne külön két férfi és két nő beteg részére, mindegyik helység külön elzárt klosettal van felszerelve. A férfi- és nő-osztályokhoz külön bejárat vezet, fölülük bádoggal ernyővel. A helyiségek a szükséges felszereléssel vannak ellátva. A pompa, a fényűzés mellözve van a helyiségekből, mert hát mit használna minden földi pompa ott, ahol a halál tartja eljegyzését. A sorvasztó lázban gyötrődő, ragályos kórházban szenvedő betegnek nem pompa kell, hanem gondos ápolás, tiszta levegő és lelkiismeretes orvosi-kezelés szükséges, ami pedig megvan s mindezen főkéllékek után, ha a Gondviselés is úgy akarja, az egészsége is visszatérhet az ott elhelyezett, vagy elhelyezendő súlyos betegnek.

Ez intézménynek tulajdonképpen hivatása az, hogy akkor, amikor bizonyos ragályos betegség (kolera, tífusz stb.) járványszerűleg lép fel, a megfertőzött egyedek kivételnek az emberek közül s a járványkórházban különítettnek el; így el van zárva az epidémiának, a ragálynak tovaterjedése, eleje van véve egy esetleges tífusz, vagy kolera-vésznek, amelynek pusztításairól a feljegyzések rettenetes dolgokat beszélnek. Így fogva fel az új járványkórháznak nagybecsét, nem fog kézni városunk érdemes elöljárósága, amidőn egy legközelebb összehívandó közgyűlésén hozandó határozatából kifolyólag, feliratilag hálás köszönetét és elismerését fogja, a város közönsége nevében, a jótékony, nemes Gróf magas személye elé juttatni. Ugyancsak elismerésre szereztek érdemeket Glatz Béla jószágigazgató és dr. Hirn Márton városi tisztviselő orvos, akik lankadatlan buzgalmat fejtettek ki az intézmény létrehozatalánál.

Sétáló közönségünk pedig ha nem sajnálja

— Hát gyerekek, csak aztán ifjúi, illetve férfias komolysággal végezték a dolgot, — mondotta Borsodyné, amikor a fiúk elmondották terveiket. — Én készségesen segíték benneteket. Most ugy-e először Lánczossyékhoz mentek el, aztán a tanítói kart fogjátok meginvitálni?

— Igen mama! Aztán majd Józsi édes-ajját kérjük meg, hogy legyen szíves próbákat tartani fent a kóruson.

— Édes-ajám pedig nagyon szívesen fog eljönni, hiszen esztendőben úgy is csak egyszer orgonálhat magyar énekhez.

— Szervusztok fiúk! Csókolom a kezét nagyságos asszony! Azt hittem már, hogy sohasem érek Trkrvára ebben a borzasztó melegben! — rontott be a tervelő közé Bóza Relli, a fiúk jóbarátja. Másfél hónapja csúszott keresztül az érettségi úgy önmagának, mint övéinek a legnagyobb meglepetésére.

— Jó, hogy jössz, Relli — támadt rá rögtön Béla — épen rólad beszélgettünk. Szent István napján a templomban magyarul fogunk énekelni. Reménylem, támogatsz majd a hangoddal bennünket.

— Ha hanggal egyáltalában véve lehet támogatni, nagyon szívesen rendelkezétekre állok.

— Az, reménylem, nem fog zsinórozni, vagy genirozni, vagy akarom mondani, zsenirozni, hogy református létedre katolikus templomban kell énekelned — mondotta Józsi.

— Sohasé búsulj öreg! Annnyira nem, hogy akár az egészet is elénekelem duettben egymagam, ha kell; csak aztán titeket ne feszélyezzen.

(Folyt. köv.)

erre a fáradságot, lépjen be e szomorú, de nagy célt szolgáló épület kertjébe, csekély körültekintés után meg fog pillantani a nyugati falon egy gránit táblát, amelyről e sorokat olvashatja el:

„Felejthetetlen anyja, özvegy Gróf Szapáry Lászlóné szül. Grünne Mária grófné emlékére alapította 1907. évben hálás fia Gróf Szapáry Frigyes.”

Eloolvasva az emléktábla feliratát, lehetetlen e helyről a megilletődés és a hála érzelmei nélkül eltávozni. Mi is, mint a közvéleménynek organuma igaz, őszinte szívből mondunk köszönetet Szapáry Frigyes Grófnak a közjavát szolgáló áldozatkészségéért s azon nemes példaadásáért, amellyel irányt jelöl ki nekünk a felebaráti szeretet gyakorlására és a szülők iránti kegyelet tiszteletre. Az új járványkórház emberbaráti célját nagyra becsüljük s a hozzá fűzött kegyelet emléket lelkünk mélyén mindenha a legnagyobb tisztelettel megőrizzük.

Alloquis.

MI UJSÁG?

— **Kinevezés.** A vallás- és közokt. min. dr. Tantossy József főidőnként az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeumhoz segéd-órré nevezte ki. — Üdvözlét.

— **Szent Erzsébet emlékezete.** Árpádházi szt. Erzsébet születésének 700-ik évfordulóját f. hó 19.-én fényes ünnepséggel fogja megülni a magyar katolikusok. A váci egyházmegyei főhatóság rendeletéből Abonyban, jelzett napon reggel 8 órakor és délután fél 3 órakor ünnepélyes istentisztelet fog tartatni a róm. kath. templomban, amelyen tanítók vezetése alatt az összes tanulók megjelennek, istentisztelet végzetével pedig minden egyes tanító a gyermekek fel-fogásához mért emlékbeszédet fog tartani magyarországi szent Erzsébet kiváló erényéről, a szegények, ügyefogyottak istápolásáról s az ő mély vallásosságáról, hű magyar érzelmeiről.

— **Megyebizottsági tagok választása.** A kedden megtartott választás alkalmával beadott 183 szavazati lap; ennyi még sohasem. Ebből kapott: Egedi József 153, Tszary László 97, Szombathy Janos 77, Temesközy Gerzson 33, Papp Péter 3, Liphay György 1 és Tóth Kálmán 1 szavazatot. E szerint Tszary László és Egedi József lettek megyebizottsági tagokul megválasztva.

— **Negyedik országos vásárunk ügye.** A napokban ft. Lévy Mihály apát, orsz. képviselőnk a következő levelet kapta: „M. kir. keresk. miniszterium. Budapest, 1907. nov. 9.-én. Tisztelt barátom! Szíves érdeklődésed folytán értesítelek, hogy Abony község részére — az általa minden év március hó 19.-ére kérelmezett országos állat- és kirakodó vásár folyó évi 91.086. szám alatt engedélyzetett. Őszinte hived Kossuth.” Hat e nagybecsű levélhez nem kell semmi némü commentár és éppen a legjobbkor is jött, mert folyó hó 20.-án lesz a vásár- és helypénz-szedési-jog árverése, s így már ez a vásár is belefoglaltatik a bérlemény tárgyába. Az új vásárgéret pedig hálás köszönetünket fejezzük ki úgy Kossuth Ferencz keresk. miniszternek, mint Lévy Mihály orsz. képviselőnknek.

— **A szegény gyermekekért.** Iparos ifjaink ma este tartják jótékonycélú táncmulatságukat a szegény gyermekek felruházára. Amily nemes a cél, oly pártolást érdemel törekvésük is. A mulatság Bergl Sándor jóhírű vendéglőjében tartatik, hol a jó- és előzékeny kiszolgálásra nagy gond van.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejthetetlen jó atyánk temetésén részt vettek, fogadják ez uton is leghálásabb köszönetünket.

Lendvai Pál és neje Sági Jolán.

— **Szinészet.** Igen! November közepén, az unalmas téli esték kezdetén betoppant Dombay Mihály egy szép asszonnyal, meg vagy tizedmagával és felkeltett egy csinos kis alkalmi színpadot a régi Stabub-fele nagyteremben és — és folynak az előadások mint a karikacsapás, november közepén, az unalmas téli esték kezdetén. Már egy pár előadás lefolyt, midőn rájöttünk, hogy nem afféle kabarázó társulattal van dolgunk, hanem egy jólszervezett kis színtársulattal, mely nagy eleganciával, a színművek tökéletes tudásával, s úgy nálunk adja elő a magyar és francia színirodalom apróbb gyöngyeit, mint szerdán is Taylor „Barátság” című pompás vígjátékát és pedig néhányunk iránti barátságból, mert bizony alig

voltunk tizen, akik igen jól mulattunk Dombay és Berényi Giza corroct játékában és Gabos jéüzű mókáin. Ezután egy felszázados emléket, a hatvanas évek abonyi műkedvelői által is nagy előszeretettel megjátszott „Egy észese thea“-t eleve-nítette föl Dombayné, ez a szép asszony és ferje, igazán természetes és jól átértett szereplésükkel, Gabosnak nem kisebb értékű assistálásával. Dehát nem ér ez semmit. Nem kell a mi közönségünknek sem „barátság“, sem „thea“. Pedig kár beléjük nem kóstolni, Isten bizony jó dolgok. Mondta is egy fiatalos öreg úr, a színházból kijövet: „Megérdemelnék, hogy pártolnák őket.“ Pedig az az öreg úr nem szokott sehasem hiábavaló dolgokat mondani.

— **Tifusz a bárói kastélyban.** Mult számunkban röviden jeleztük, hogy a br. Harkányi-féle kastélyból két tifuzos nőcselédet internáltak az új járványkórházba. Ugyanakkor egy beteg nő helybeli szülőihez ment, másik két személy hazavitetett Fehérmegyébe, most két inas esett tifuszba és szállítottatott a járványkórház férfi-osztályába. Amint halljuk, a bárói család egy tagja is megkapta a tifuszt, akivel az egész család elhagyta az inficiált kastélyt és Pestre költözött. Hogy miként fészkelhetette be magát az egészségi szempontból kifogástalan kastélyba a tifusz, erre a kérdésre még szakértőt is aligha fogja megadni a találó feleletet. — Mély részvételt osztunk a bárói család szomorúságában.

— **Panasz a telefonra.** Multkori számunkban a telefon elleni panaszunkra egy tiltakozó levelet kaptunk az a b o n y i központi kezelősegtől. A legszívesebben jelentjük ki, hogy a „központ“ alatt nem az abonyi „központ“-ot értették, hanem a budapestit, ahol — mint mi értesültünk — keserves összeköttetést kapni. Hogy az abonyi központi kezelése ellen nem lehet panasz, ez evidens, mert mindég — tapasztalatból tudjuk — a legnagyobb figyelemmel találkozunk a kezelés részéről, különösen a postahivatal előzékeny főnöknője részéről. De hogy panaszok vannak, ez tény, hogy hol a hiba? Ehez már csakugyan nem értünk. Ez csak utánjárással lenne constátálható — és orvosolható.

— **Keserű liszt.** Az utóbbi időben Magyarországon nagyobb mennyiségű lisztet hoztak forgalomba, mely feldolgozva, keserű ízű süteményt ad. A keserű lisztet, melyek állítólág r o m á n buzából valók, hatósági intézkedésre az Országos kémiai intézetnek adták ki megvizsgálás céljából.

— **Szén és fa** szükséglet igen előnyösen beszerezhető a vasutállomásnál. Bővebbet a főnök-ségnél.

CSARNOK.

Beköszöntő.

Én. (Berontok a „szerkesztőség“-be, hanyatt-vágom magam a „pamlag“-on, és beszélni kezdek.) Hallja Szerkesztő úr, a maga lapja csapnivalóan lapos. Nem ér egy pipa dohányt. Még egy pipa fináncszagolta dohányt sem!

A szerkesztő. (Rám bámul és gyanus mozdulatokat meg készülődéseket visz végbe.)

Én. (Rábámulok és es védelmi állásba, illetve ülésbe helyezkedem.)

A sz. (véstjósólán) Még egy pipa fináncszagolta dohányt sem!? Ekkora meggyalázás! Még ha legalább tisztességes fináncuemszagolta dohányt mondott volna! Ez vért kíván!

Én. (nyugodtan) Pedig úgy van!

A sz. (kiabálva) Bizonyítsa be!

Én. (flegmával) Hogy kétszer kettő négy, azt nem szükséges bizonyíthatni.

A sz. (még fentebb) De hogy az én lapom nem ér meg egy pipa fináncszagolta dohányt sem, az nagyon is bizonyításra szorul.

Én. (hidegen) A nép szava: Isten szava.

A sz. (dühösen) A Népszava csak egy lap!

Én. (fagyosan) Ez is a nép szava, de az is, hogy . . . .

A sz. (a legmagasabb régiókban fisztulázva) Ne folytassa, mert . . . .

Én. (higgadtan) Azt szeretném én látni!

A sz. (Kimerülve lerogy karosszékebe és hőrög.) De az Isten szerelméért, beszéljen már; bizonyítsa be, hogy . . . .

Én. (udvariasan) Kérem szépen. Hát vegyük csak elő a két legutolsó számot.

A sz. (oláráncigálja őket) Itt van; nézze!

Hát mondja csak, hány lap referálhat arról, hogy leleplezik Gulner arcképét? Mi?

Én. Hja, az egészen más. Ez minden századik évben csak kevésszer történhetik meg, hogy egy nagy embernek érdemeit még az életében elismerik. De lássuk csak a többit! Csupa adó, meg városi közgyűlés miatt zeng bús elegiákat a lapja.

A sz. Hát talán a fogyasztási-adó nem fontos dolog?

Én. (gunyos mosollyal) Kont, a kemény vitéz, szerepére vágyik szerkesztő úr?

A sz. (csodálkozva) Hogyan?

Én. Hát csak úgy. hogy „Harminc nemes Budára tart, szabad halálra kész“, illetve úgy, hogy „Harminc (ha ugyan van harminc) magyar a város-házára tart. irtó küzdelemre kész . . .“

A sz. (lelkesezve) És diadalra!

Én. (csendesesen) Aztán azt hiszi Szerkesztő úr, hogy a maga kis csapatja meg tud majd küzdeni Zsigmond kényúri törekvéseivel, akarom mondani, a tultengő üzleti szellemnek azzal a törekvésével, hogy, ahol egy csep haszonra is van kilátása, ott már kényúri hatalomra iparkodik szert tenni?

A sz. (biztos öntudattal) De meg ám!

Én. És mikorra tervezi ezt?

A sz. Pár hétre.

Én. És meg fogják-e a mi dédunokáink érni azt a hetet?

A sz. (méltatlankodva) Még az öregáink is!

Én. A másvilág!

A sz. No hát fogadjunk!

Én. No hát a koponyám háromfertály részét fel merem tenni egy lyukas gomb ellenében, hogy nem lesz meg az óhaja!

A sz. (dühbe gurulva) Aztán mért nem lesz meg?

Én. (csendesesen) Szerkesztő úr elfelejt valamit.

A sz. Mit?

Én. (súgva) Azt, hogy Abonyban vagyunk!

A sz. (csöndes rezignációval) Igaza van, erre nem is gondoltam. (Eltökélt vakmerőséggel.) De azért mégis megpróbálom.

Én. Hanem hát én azért jöttem, hogy mivel a lapja csapnivaló . . .

A sz. (rámförmed) Műi?! Hát már nem lesz vége a nótának?!

Én. De nézze csak Szerkesztő úr! Leszámitva a képleleplezést, csupa közgyűléssel, meg adóval van tele a lapja. A tárcában vannak holdvilágos, hájos éjjelek, tündéri tájak, forró szerelmek, lázas csókok, párbaj, méreg, durranás, csalódás stb. Hát nem iszonyúan sablonos lap ez?

A sz. (elkényszeredett besavanyodottsággal) És mit akar ebből kihozni?

Én. Azt, hogy alkossunk egy új rovatot. Ez nem fog adóval, búzával, kukoricával, Jutkákkal, szerelemmel, csalódással foglalkozni, hanem előszedi az elvont dolgokat, milyenek az idealizmus, realizmus, pessimizmus, optimizmus, deizmus, atheizmus, pantheizmus, naturalizmus, monizmus, dualizmus, spiritualizmus, materializmus, anarkizmus, kommunizmus, socializmus, marxizmus, tolsztojanizmus, veraizmus, pszichologia, fiziológia, pathologia, pszichiatria, aphasia, stb., stb.; szóval egy esomó izmus és ia, amiről mindenki nagyon sokat tud beszélni . . .

A sz. Hogy érti ezt?

Én. Hát körülbelül úgy, hogy én diákkoromban, ha kihívtak, akkor tudtam a legjobban felelni, amikor a leckéből csak a címet tudtam. De ha úgy bele találtam esetleg a felelés előtt a könyvbe is nézni . . .

A sz. Ugye, ritkán esett meg?

Én. (szerényen) Nem akarom dicsérni magamat, — hát akkor bizony nagyon döcögtem, mert attól drukoltam, hogy olyat találok mondani, ami a dologhoz éppen nem tartozik hozzá, sőt talán ellenkezik is vele.

A sz. Aztán azt hiszi, hogy a maga izmusait és iáit valaki át fogja olvasni?

Én. (lelkesezve) Már hogyne!? Kit ne érdekelnének társadalmi fejlődésünk részletei, kiben ne élne a vágy, valamit úgy tudni, hogy az az igazságot teljesen fődje, ki ne óhajtana ismerni az ő énjét kormányzó törvényeket? S aztán így, felülemelkedve a hétköznapi élet nevetséges aggályoskodásain, nem botránkoznak meg a múzsák csarnokának felszentelt papnői holmi szerény csilagvizsgálás miatt; s nem küldenék pontifex maximumukat idegen ház tablinumába a dominust meginterjonvolni; nem tört . . .

A sz. (csendesesen) De hallja, valamit elfelejtett.

Én. (dühbe gurulva) Mit?

A sz. (súgva) Azt, hogy Abonyban vagyunk!

Én. (csöndes rezignációval) Igaza van, erre nem is gondoltam! (Veszem a botomat, kalapomat, megyek ki a szerkesztőségéből, az ajtóból azonban visszakialtok.) Hanem azért mégis megpróbálom!

A sz.-nek gúnyos hahotája hangzik az ajtó mögül . . . én pedig csendesen (csak csendesen . . .) elvonulok . . .

MEGLEPI A SZÜLÖKET

a SCOTT-féle Emulsio hatása minden alkalommal, ha azt angol-kórban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsio feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket,

erősíti a csontokat

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emésztli.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fl.

Kapható minden gyógytárban.

Eladás.

A II. ker. Szelei ut 137. szám alatt levő tehermentes, villamos-berendezés-, fürdőszoba-, closset-, Fayencse mosdó-készülék- és üveg-folyosóval ellátott ház szabadkézből eladó.

Értekezni lehet naponta Kazintzi állatorvossal.

Eladás.

A II. ker. Toldi-utcában, — a kaszárnyasorokkal szemben — levő házam eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Kovács Dávid
kötélgyártó.

Eladás.

Varga Jánosnak a Jegyző- és Munkácsi-utca sarkán levő háza szabadkézből — kedvező fizetési feltételek mellett jutányosan — eladó. — Értekezni lehet a tulajdonossal Szolnokon a Hitelbanknál, esetleg helyben Feké Mihály urnál.

Kiadó lakás.

Két szoba, egy előszoba, konyha, kamara és pince azonnal kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Bergl Sándor,
„Zöldfa“ vendéglős.

Kiadó üzlethelyiség.

A Kossuth-szállodával szemben lévő Havas Gyula házában a volt Stern-féle szabóüzlethelyiség január 1.-re kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Havas Gyula.

Egy jó családból való fiú tanulónak fölvétetik lapunk kiadóhivatalában.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerenésém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyó évi október hó 1-én a kaszárnya épületbe helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

SZERDAHELYI JÁNOS

nyomdatulajdonos.

Iroda-áthelyezés!

GOLDBERGER A. V.
cég

tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fenálló

HIRDETÉSI IRODÁJÁT
(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10.-én saját házába

Bpest, IV., Molnár-utca 38. sz. helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére.

Egy jó családból való fiú tanulóknak felvétetik lapunk kiadóhivatalában.

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

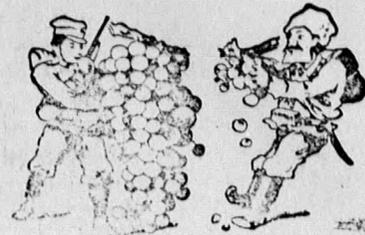
Magyarországi képviselet és raktár

Budapest, VI. Teréz-körút 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és pari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép és kerékpár javítóműhely.

Tanítás ingyen.

Szőlő-oltványokat szállít, fajtisztságotért jótállva,

legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány teleptulajdonos: Caspari Frigyes, Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő-megyé).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltehen megbízhatóságáról.

Ha szép akar lenni, használja a L Á N G-féle

VIOLA-CRÉMET,

mely az összes krémek között az egyedüli, amely rövid idő alatt szeplőt, májfoltot és az arcbőrnek ráncait eltünteti.

Ára 1 korona. — A hozzávaló **Viola-szappan** ára 80 fillér.

A fagyás által okozott viszketegséget és bőr pirosságot egy-kétszeri használat után

A spanyol fagybalzsam megszünteti.

Ára tubosonként 50 fill. és 1 kor.

Kisérleje meg csak egyszer a LÁNG-féle **NÖVÉNYSZESZT,** amely egyszeri használat után azonnal megszünteti minden hülésből eredő legelhanyagoltabb bajokat.

Ugymint: rheumát, köszvényt, izom és tagszagadtást, valamint a náthát stb.

Ára 1 korona, 3 üveg már bérmentve lesz küldve.

Számos elismerő nyilatkozat.

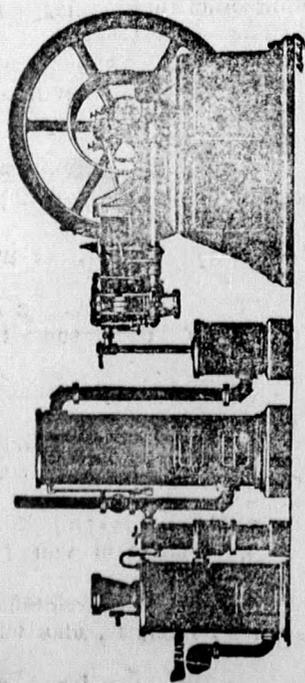
Egyedüli főraktár a készítőnél:

Láng Oszkár gyógyszerész

ABONY, (Pestmegye.)

Naponta szétküldés az ország minden részébe.

Egy intelligens családból való fiút vegyeskereskedésbe tanonc-
nak ajánl a kiadóhivatal.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petrolium-motorok és locokombók, szuo-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kézüvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségtetés és árjegyzék ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekek és minden egyéb gazdasági gépek.